

KIS LAP

1903. szeptember 13-án. Ara negyedevre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasarnap.

FA-PARIPA.

Mig fa-rudat, deszkát látok,
Addig biz én lovon járok.
Fa-paripán nyereg nélkül,
Aki látja bele szédül.

Elszédül, mert jó fa-lovam.
Mint a szelvény, gyorsan rohan.
Egy-kettőre ott van vélem,
A hetedik vármegyében.

Bárhogy ütöm meg nem harap,
Hogyha intek: vesztet marad,
A viláért nem mozdulna,
Semmi áron meg nem rágná.

Az udvaron bárhol elfér.
S ami legfőbb, enni sem kér.
Szóval pajtás csupa jószág,
Kincsét érő drága jószág.

Roboz Andor.

Rákolti György utazása.

REGÉNYES ELBESZÉLÉS

IRTA

ABONYI ÁRPÁD.

ÖTÖDIK
FEJEZET
I.

(Folytatás.)

RÁKOLTI belátta, hogy az albánnak igaza van, s ez okon lemondott róla, hogy a lovakat magával vigye. Midőn az albán ajánlkozott, hogy a három állatot kész egy megbízható emberrel visszaküldeni a »Bajazid erőd«-be — az ifju elfogadta az ajánlatot, s a dolog e része be volt fejezve. Tökéletesen megbízott az albánban, ugy gondolkozván, hogy ismerőse a Bajazid-erőd parancsnokának, nem lehet gonosz ember, különben a kapitány sem figyelmeztette volna, hogy nem árt, ha ezt a tapasztalt embert fölkeresi, s egyben-másban esetleg gyakorlati tanácsait is megfogadja.

Alkalmas köntösökkel Dragutin bőven szolgálhatott. Volt neki egész raktárra való.

Kovács Miska azonban csak immel-ámmal vált meg az »angyalbőr«-től, amelybe beleszokott, s szedegette magára a szellős vászon köntöst. Dandóczy sem sietett az átöltözéssel. Nehezen is ment neki ez a munka. A könnyű vászonkalap, a kabát, a mellény és a hosszú eső-köpeny még csak fölfért rá valahogy, a nadrággal azonban sehogy sem tudott boldogulni.

— Kenyergem alássan, urfi, — fakadt ki végre hangos panaszkodással, igen revid esz á pántalló!

Biz az a szerencsétlen pantalló éppen esakhogy lábikrájáig ért az ölmagas cigánynak, egy hajszállal sem alább, akárhogy huzogatta.

Rákolti elmosolydott.

— Baj van, Dragutin — fordult az albánhoz, kinek komor vonásai hidegek és mozdulatlanok maradtak, mint a legkeményebb bronz — hosszú a legény.

— Látom uram, de ennél hosszabb nadrág nincs Cattaróban.

Kovács Miska visszaszólt a vállán keresztül.

— Le kell vágni vagy két araszt a testvérből, akkor elég lesz néki a pantalló.

— Nyelvedből kell lévőgni két arast, — vágta vissza Dandóczy boszankodva.

— Csend legyen! némitotta el Rákolti a kötekedést, — ha nincs hosszabb nadrág, esizmába gyüröd és abban maradsz, amíg lehet.

Az albán szolgált esizmával is, bár csak térden felül érő német, Ritter eszmái voltak raktáron. Könnyebb fajtával nem szolgálhatott.

Dandóczy felhuzott egy párt, s ránehezedett kolosszus alakja egész súlyával az anyaföldre.

— Jó esizma, — biccentett fejével — nyomhát vagy etven fontot.

Kovács Miska rápillantott a eszimákra, aztán a maga elnyűtt formátlan bakancsára nézett.

Rákolti elérte a tekintetet; meghagyta tehát neki, hogy dobja le a bakancsait és válasszon ki magának ő is egy pár magassáru, Ritter eszmát. Parádézzon benne ha kedve tartja.

A legény nem mondatta magának kétszer. A bakancs egy pere alatt lenn volt a lábáról. — nem is magyar fiúnak való ez a formátlan jószág — s felkerült rá a esizma. Ez aztán már beszéd! Csizmában »otthon« van a nyárádszegi virágszál — bakancsban csupán vendég. Szinte megnőtt elégedettségében egy fejjel. Némi hiányát érezte a derék-szijjnak, meg a róla lelógó fegyverszuronynak, ezt a hiányt azonban a derekára csatolt hosszucsövű Colbert-féle forgópisztoly súlya valamennyire pótolni tudta.

Midőn mindennel fölkészült, begombolta a vászon köpenyt, fejébe nyomta kalapját, s gondosan megvizsgálva sorsának hűsleges osztályosát, a fegyverét, jelentette, hogy »alles richtig« (minden rendben van) — indulhat, akár rögtön!

Rákolti rászólt.

— A fegyvereket el fogjuk pakolni, fiuk, — tegyétek le!

A legény titokban összesandított Dandóczyval, aztán levette kalapját és így szólt:

— Tessen megengedni, hogy — ne pakkolódjanak el.

— Miért ne? Egyelőre nincs szükség fegyverekre.

Kovács más véleményen volt, s ezt rögtön ki is fejezte.

— Nem lehessen azt tudni, nagyságos urfi — mondta előrehajolva, gyanakvó halk hangon, s a szeme szegletéből rápillantott az albánra — hogy mikor kell a puska, mikor nem . . . Mindéig jó, ha kéznél vagy, — ugy-e Ferkó?

— Bizony jó, — hagyta rá gyorsan a cigány.

— Merthogy az én kezemben, meg ennek az én kéményseprő testvéremnek a kormos keziben, igen felette jó helyen vagyon egy ilyen jóféle »repetirger« (Repetir-Gewehr = ismétlő fegyver) — hadd legyenek hát mivélünk továbbat is. Némelykor, instálom, tiszta égből is leüt az istennyila . . . Nem árt, hogy *itten is*, meg a többi idegenségben is vélünk legyenek ez a furulya, kin én is, meg Ferkó is, fájnul ki tudjuk billegtetni a »trávermárs«-ot (Trauer-Marsch = gyászinduló) ha ki — vesztire — meg akarná tudni, hogy miképpen szól.

Az albán félrehuzta a szája szélét, s oly hangon, melyről nem lehetett tudni, hogy kicsinylés, vagy valami durva guny érzik-e ki belőle jobban, így szólt

— *Itt* nincs szükség fegyverre. Ha szükség volna — már nem állnál előttem és nem lenne módodban, hogy furulyádnak hasznát vegyed . . .

Volt ebben a mondásban eléggé világos fenyegetés is, s ez most már magának Rákoltinak is feltűnt. Jobban megnézte a marciális természetű albánt. Hát biz azon az emberen nem sok biztató volt.

— Megtartjátok a fegyvereket — fordult embereihez a szemle végén, melynél főleg az tetszett előtte érthetetlennek, hogy rokona a kapitány, miért tartotta megbízhatónak ezt az — ugylátszik — éppen nem megbízható albánt, kinek hideg tekintetéből semmi jót nem lehetett kiolvasni. Igaz, hogy majdnem négy esztendő telt el azóta, hogy ez emberrel ismeretségben volt — de mégis csak különös, hogy egy tisztességesnek tartott férfi ekkorát változzék négy év alatt.

Elhatározta, hogy ezt az embert azonnal itt fogja hagyni.

— Számítsd össze, hogy a holmiért, melyet tőled vásároltam, mit fizetek.

Az albán pár pillanat alatt készen volt a számlával.

Rákolti, bár a végösszeget erősen borsosnak találta, szó nélkül zsebébe nyult, s egy tömött bőrtárcából kifizette az embert.

— Rendben vagyunk?

— Rendben uram! bölintott fejével az albán, miközben a tömött tárcára egy leirhatatlanul mohó tekintetet vetett. A prédájára leesapni készülő saskeselyű szeme sem villoghatott volna sóvárbabb tüzzel . . .

Ez azonban tán egy lehelletnyi ideig sem tartott. Az albán vonásain ismét megjelent a hideg közöny, miközben a pénzt egy

gyors mozdulattal eltüntette, s kiment az udvarra, hogy emberei közül egyiket kalauznak rendelje Rákolti mellé, a kikötőbe.

Dandóczy, ki egy percre sem tévesztette szem elől a neki »rettegetésén« gyanus albánt, most odaszólt — félhangon — Kovács Miskának:

— Nem jó, hogy ázs urfi mágánál tartja á sok pénzt... El kéne zárni.

Az ifju meghallotta a cigány megjegyzését.

— Igazad van, Ferkó — szólt helyeslő intéssel, s elébe lépve vállára veregetett, — mivel azonban záros pénz-szekrényt nem cipelhetünk, ezennel téged nevezlek ki pénz-szekrénynyé és rád bízom a pénzt, melyet erre az utra anyámtól kaptam. Becsületes, derék fiu vagy, hármunk között a legerősebb. Tedd el és vigyázz rá, hogy el ne vesszen.

Dandóczy engedelmesen átvette a tárcát, bedugta inge alá és keresztül gombolta rajta a mellényt.

— Ámíg én élek, meg lesz á píz is.

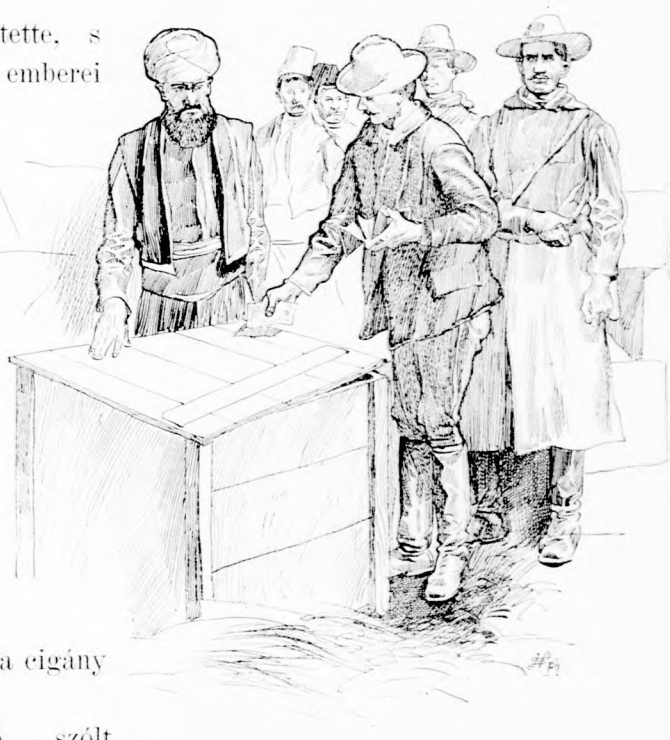
Az albán most visszatért, s tudtára adta Rákoltinak, hogy kirendelte a kalauzt, indulhatnak, ha tetszik. Tudomása szerint ugy egy óra mulva két gőzös is indul a földközi tenger felé: a francia »Alcaste« és a német »Kronprinz«. Egyik szebb és kényelmesebb, mint a másik.

— Mivel azonban Gibraltár felé kell menned — fejezte be az albán — a német »Kronprinz« inkább neked való, mert az egyenesen odamegy.

— Jól van. Hol az a kalauz?

— Künn várakozik az udvaron.

— Nos és mi lesz a lovakkal? — kérdezte rideg hangon az

ifju. Majd hozzátette: »Meggondoltam a dolgot és magammal viszem a lovakat is.«

Bráz Dragutin vállait vonogatta.

— Nem lehet.

— Micsoda!

— Azt mondom, uram, hogy nem lehet — ismételte az albán — mert a lovakat egy negyedórával ezelőtt már utnak indítottam. Holnap ott lesznek a kapitány urnál.

Rákoltinak úgy tetszett, hogy ez az ember megesalja, s ez módfelett felboszantotta.

— Hátha most azt mondanám neked, hogy a lovak nincsenek utban, hanem még most is itt vannak. — mit felelnél rá?

Dragutin ismét vállat vont. Egykedvűen, közömbös hidegvérrel, mintha semmi köze sem volna az egész dologhoz.

— Nem szoktam hazudni — mondotta nyugodt hangon — három ilyen ló, mint ezek, nem érdemesek három szóra. Mivel azonban látom, hogy meg akarsz bántani tulajdon házamban és nem hiszel a szavamnak — itt van a három lóért ezer forint. Tartsd magadnál kezesség fejében pénzemet, aztán majd ha látni fogod, hogy igazat mondtam — visszaadod.

Az albán ezzel benyult tüszőjébe és kivett belőle tíz darab száz forintos bankót. Volt abban a széles tüszőben több is.

— Itt van, uram, a pénz!

Rákolti nagyot nézett, s kissé megzavarodva, minden habozás nélkül visszautasította a feléje nyújtott bankjegyeket.

— Tartsd meg a pénzedet, Dragutin — mondotta engesztelve — sajnálom, hogy csak egy pillanatig is kételkedtem benned. Elhiszem, amit beszélsz, pénz nélkül is.

— Amint tetszik — válaszolta egykedvűen az albán, miközben hanyag kézmozdulattal ismét tüszőjébe dugta a bankjegyeket.

Rákolti restelte a dolgot. Ime — a külszin. Mennyire megcsalja az embert. Egy elhamarkodott pillanat és megtörténik a legnagyobb igazságtalanság, ami egy férfit csak érhet.

Szerette volna valahogy jóvátenni a dolgot, az albán azonban úgy állt ott, mint egy szobor, s nem látszott igényt tartani semmiféle jóvátételre.

— Ideje, uram! Induljatok.

Rákolti kezét nyújtotta neki bucsuzóul.

— Ne neheztelj, Dragutin! Mójját fogom ejteni, hogy ezt a sajnálatos tévedést elfeledtessem veled.

— Nem haragszom — felelte közönyös arccal az albán.

Kikisérté vendégeit az udvarra, s elé szólítva emberei egyikét, megparanerosolta neki, hogy vezesse az ifjut és két kísézőjét a kikötőbe, s mutassa meg nekik a német »Kronprinz« gőzöst. Az ég besötétült. Hófellegek takarják el a holdat — szükség van a kalauzolásra, hogy a nemsokára utnak induló gőzhajóra még idejében fölszállhassanak.

A szolgálta talicskára emelte a két hatalmas utazó koffert, s oly gyorsasággal indult kifelé az aránylag súlyos teherrel, mintha kergették volna.

— Isten áldja meg, Dragutin! kiáltotta vissza a kapuból szívélyes hangon az ifju.

— Jó utat — bölintott fejével az albán.

Szemeinek baljós villanását senki sem látta a sötétségben, mely az iménti holdfényt hirtelen fölváltotta. A szűk utcákban oly sötét volt, hogy Rákolti is, emberei is lépten-nyomon megbotlottak, s alig tudták követni a podgyásszal előresiető kalauzt.

(Folytatása következik.)

INNEN-ONNAN.

A természet órája. A vadásznak, ki órát im viz magával éjjeli kalandozásaiában, természet szolgál órával. A *fülemile* un, mely csaknem egész éjszaka énekel, 1 korábbi madár a *pintyöke*, 1/22-ig énekel. Pont 2 órakor az ugynevezett fekete fe *szöcske* kezdi rá a cirpelést, s ez elta 1/23-ig. Most a *fürj* »pitty-palatty«-jalik egész 3 óráig. Utána 1/24-ig a vörös-hastücsök dallamos trillái vegyülnek az erdeingésbe, 1/24-től 4-ig a tenorista fekete *igó* produkálja magát, 4-től 5-ig pedig a *mege* éles hangja üdvözli a nap-feljöttét. Jttől azután a közönséges veréb, ez a zárnyas utca-gyerek kezd csiripelni.

A puska története. Az első puskát még a XIV. századl ugy készítették, hogy vas-csövet alakítak, melyet fa-ágyra erősítettek. Innenső én lyukat furtak, ahova lőport és gyutacs tettek s miután ezt a fegyvert egy a lbe ásott villa-alaku

fára helyezték, elsütötték. Később a gyujtó-lyukat kicsi serpenyővel helyettesítették; ravasz, vagy kakas elnevezésű szerkezet segítségével acél és kovából nyert szikrával lobbantották lángra a puskaport. Ezek voltak az első elől-töltő fegyverek, melyeknek csöveibe elülről gömbölyű ólomgolyókat szoritottak az ugynevezett puskavesszőkkel. Ezt az időt követte a fegyverek alakjának megváltoztatása, ugy hogy az vállhoz szorítható legyen, miáltal célozni is lehetett. Ekkor készült az irányzék. Hogy a fegyver töltése gyorsabban történhessék, arra törekedtek, hogy hátul-töltő fegyvereket készíthessenek, ami I. Napoleon Pauli nevű puskaművésének sikerült is 1812-ben. Ezt a föltalálást követte az első gyujtó-szeges fegyver, melyet egy francia puskaműves, Lefaucheux állított elő 1852-ben. Ezt a szerkezetű fegyvert követte a központi gyujtó-szeggel ellátott ugynevezett Lancaster. Ezekkel a fegyverekkel vívták a poroszok is nagy háborúikat a 60-as években. Azóta a fegyverek annyira tökéletesedtek, hogy ma már se szeri se száma a kitűnő puskáknak.

— Mese —
Irta Holló Sári.

A TISZA partján van egy kis házikó. Az a kis házikó nagyon kedves kis házikó. A házikó mellett szép kertecske is van, a kertcskében sok illatos virág terem: rozsmaring, viola, árvácska, rezeda, muskátli, rózsza. És abban a kertcskében játszadozik két kedves gyöngyvirágszál: Jucika és Katóka. Én ismerem azt a kedves két kis lányt már akkor is, mikor még pólyás babák voltak. Most e nyár elején náluk voltam két napig. Valami mulatságos dolgot tudok Jucikáról. Elmondom.

Jucika nagy imposztor. Mindig valami huncutságon töri azt a szőke kis buksiját.

Van nekik egy apró cselédjük. Ugy hívják, hogy Panni. Kicsike kis faluban nőtt fel, ahol iskola sincs. Szegényke azt sem tudja mi fán terem az *ábcé*. Akár milyen hihetetlen dolgot mondanak neki a gyerekek, mindent elhisz a tudatlanka.

Mikor ezt Jucika észre vette, hát egyszer csak mi jut az eszébe? Van neki két hordócskája: egy pici meg egy nagyobb. Előveszi a kicsi hordót, beülteti félig a földbe és azt mondja Panninak:

— Nézd, Panni, most elültettem ezt a kis hordót. Jól meglocsolom; meglátod reggelre megnő.

Össze csapja a kezét ámulatában Panni és látszott az arcán, hogy elhítte a Jucika beszédjét.

Korán reggel szalad a kertbe a kis cseléd. Hát Uramfia! Csakugyan megnőtt a kis hordó. Háromszor akkora lett. Igen ám, mert Jucika az este, mikor senki sem látta, a nagyobbik hordócskát ültette a helyébe.

Azután néhány napig így folytatta ezt a tréfát. Beültette a földbe a kis asztalt, reggelre az is megnőtt. Beültette a kis locsolót, reggelre nagy locsoló lett belőle. A kis fazék is nagyra nőtt, a kis *dézsza* is nagyobb lett egy éjszakán át.

És még csak el se nevette magát a kópé, mikor látta, hogy a kis tanulatlan Panni szőrul-szóra elhiszi ezt a boszorkány mesterséget.

Megtudta ezt Jucika édesanyja. Hát bizony nem hagyta anyiba a dolgot. Így szólt Jucikának:

— Ejnye, ejnye, te mókás kis lányom: mire való az, hogy ilyesmiket hítetsz el azzal a kis tudatlannal? Nem helyes az. Inkább tanítsd okos dolgokra. Lám-e, te már tudsz szépen írni, olvasni. Tanítsd meg őt is a betű-vetés tudományára.

És meg is mondta Panninak, hogy Jucika csak tréfát üzött véle. Nem kell az ilyen dolgokat elhinni.

Pannika elszégyelte magát és egész délután rosszkedvű volt.

Jucikának sem izlett a délutáni kávé. Azt mondta, hogy keserű. Pedig az édesanyja éppen annyi cukrot tett bele, mint

máskor. Ma tett bele még egy darabkát, mégis keserű volt.

Este korán feküdt le Jucika.

Mikor már jó mélyen aludt mindenki, bejön a gyermek-szobába Panni, oda megyen a Jucika ágyához és azt mondja;

— Gyere ki a kertbe, Jucika, mutatok valami szépet.

Jucika ki is megyen.

Ahogy kiérnek a kertbe, így szól Panni:

— No, Jucika, te ugyis szeretnél már nagy lány lenni, már sokszor mondtad. Én most elültetlek szépen. Reggelre megnősz. Nézd, már fel is ástam a földet.

És tovább se szó, se beszéd . . . meg is tette, amit mondott. Térdig jó erősen beültette a földbe Jucikát. Így ni! Most itt a jó friss eső-víz, meg is locsollak.

És mikor mind-ézt elvégezte, ment befelé a konyhába.

— Panni te, hallod-e, ne bolondozz! Itt ne hagyjál! kiáltott utána Jucika.

De bizony Panni rá se hederített. Ott hagyta ő kelmét.

Jucika próbálta kihuzni a lábát a földből, de nem bírta.

— No, gondolja magában, most már itt kell maradnom, míg fölébrednek anyuskáék.

Szép meleg, holdvilágos, csillagos éjszaka volt. Jucika leült és bámulta a holdat.

Eleinte csak megjárta ez a multság. De nem sokára sötétedni kezdett. Szállt lefelé a holdvilág és el-eltűntek a szép fényes csillagok. A szomszédból kutyaugatás hallatszott.

No, ez már nem jó multság. Ennek már a fele se tréfa. Megunta a dolgot Jucika és — elárulom nektek gyerekek — félt is bizony künn egyedül. Hát elkiáltja magát torka-szakadtából:

— Édes, jó anyuskám! Vigyél be hamar, nem akarok itt maradni!

Édesanya hamar meggyújtja a gyertyát, oda siet Jucika ágyacskájához és azt kérdezi:

— Hová vigyelek, kedves kis lányom?

Felül Jucika fehér, puha kis ágyában. Álmosan dörzsöli a szemét és akadozva így szól:

— Hát . . . hát, hát nem vagyok künn a kertben? Nem ültetett el engemet a Panni?

Nagyot kacag édes anya. Rögtön kitalálta, hogy mit álmodott Jucika.

Ugy-é, gyerekek, ti is kitaláltatok, hogy ezt a dolgot csak úgy álmodta Jucika.

Reggel aztán jót nevettek mindnyájan a furcsa álmon.

De Jucika azóta nem is tréfálja így meg Pannit. Inkább okosabb dolgokra tanítja a kis tudatlan falusi leányt.

ADOMA.

Az iskolában a melléknevek fokozásánál kérdi a tanár:

— Milyen az az étel, amit te szeretsz Pista?

— »Jó«, szölt a kérdezett.

— Hát amit még jobban szeretsz?

— »Jobb«.

— Helyes. Hát amit ennél is jobban szeretsz?

— Mákos csusza.

A HENCECŐ

— Példázatos mese. —

Irta Vilma néni.

PISTA haza érkezett a katonai nevelő-intézetből, hogy a nyári szünetet szülei házában töltsen. Midőn megérkezett, szakadt az eső s szél

rázogatta a fákat. Apja és anyja, akik Pistát az állomáson várták, köpönyeget akartak ráadni s ernyőt tartani az ő szöszke fürtei fölé. Pista azonban határozottan s büszkén utasította vissza mind-egyiket.

— Ugyan mit gondoltok? Katona és parupli?! Harcos, akinek golyó-záporhoz kell szoknia, félne egy pár víz-csöpptől? És a szél? Bizony az életben egyéb viharokkal kell megküzdeni!

A szülék mosolyogva néztek össze, s békén hagyták a fiút.

Amint haza értek, a kis katonát legott egy sor bámuló fogta körül.

— Jézusom, be gyönyörű ez az egyenruha! kiáltott fel az öreg Rozi szakácsné.

— Jaj! Meg az a takaros, nyalka sapka! kiáltotta Liszka, a szobalány.

— Osz! néztek a kackiás magatartását. Meg milyen katonásan köszön! csodálkozott nagy-anyus.

Az apró testvérek félénk csodálattal néztek Pistát. Sándorka cirógatva érintette a katona-sapka sima ellenzőjét, s Erzsike szájába dugva a kis ujját, néma bámulattal nézte az ő »katona« bátyját.

Az asztal kávéval, teával, süteményes és gyümölcsös tálakkal volt megrakva.

Anyuska megtöltötte a Pista csészéjét tejszínes kávéval, tányérját pedig cseresznyés lepénnyel és habos tortával. Pista azonban orrfintorítással tolta el magától a csészét és a tányért.

— Édességek mama? Az én számomra? Én nem szoktam torkoskodni. Nincs a háznál fekete kenyér és paprikás szalonna, vagy kalbász? Esetleg egy pohár sör e helyett az édes lőre helyett?

Az anya elhozta fiának a kívántakat, titkon azonban az apára pislantott, amint észre vette, mint huzza Pista félre az ajkát, mikor a sört megizelte, s hogy erőltette le a szalonnát, mialatt sóváran nézegette a kívánatosan gömbölyödő süteményeket.

Ozsonna után Pista, egyik lábaszárát a másikra vetve, hátra dőlt székében s egy ceruzát a mutató- s középujjá közé szorítva, utánozta a szivarzást s úgy tett, mint hogy ha végtelen élvezettel szívna be a füstöt.

Ha a szülők elhagyták a szobát s csak az elnéző nagymama s az apró testvérek voltak jelen, Pista néhány láthatatlan hajszálacskát huzogatott felső ajkán és kérdezé:

— Nem lakik erre borbély? Nem sokára borotválkoznom kell majd!

Másnap eljöttek a régi tanuló-társak, hogy Pistát üdvözljék. A beszéd a görög hősekről folyt, akikről épp ez idő szerint tanultak.

— Ugyan hagyjatok el azokkal a görög hősekkel! szól Pista hengegye. Annyi hűbót csapnak annak a Herkulesnek tizenkét hőstettével!... pedig meg nem érnek egy pipa dohányt. Már ugyan micsoda hőstett kitisztogatni egy istállót? Vagy elhozni a Hesperidák arany almáját; vagy Cerberust Eurystheushoz vinni?... Istállótakarításra ugyan nem vállalkoznék, de már a többi munkálatra minden pillanatban készen volnék. Csak várjatok, míg megjő a kellő alkalom: majd megmutatom, ki a legény a gáton!

Pista vasárnap délutánra meghívta pajtásait, s amint az erdőn keresztül eléjük sétált, hirtelen egy manóka állott előtte, fején kalap helyett gomba.

Mikor Pista meglátta a törpét, nagyot kiáltott s majdnem elájult.

— Ni ni! szól a manóka. Mekkora hős vagy! Hiszen avval hivalkodtál, hogy torony-magasságu óriásoktól sem félsz! Én a törpék királya vagyok s ezennel a nyul-sziv-rend lovagjává nevezlek ki. Ennek a rendnek színe a rettegés haloványsága, mely arcodat borítja s a világ előtt mindenkor rávall a te gyávaságodra.

— Csak azt ne! kiáltá Pista ijedten. Adj alkalmat, hogy bebizonyíthassam bátorságomat. Engedd, hogy Herkules munkáit végezhessem!

— Már megint hengegysz? szól a manó szigoruan. Ha törpéktől megijedsz, hogy akarnál már óriásokkal viaskodni? Herkules tizenkét hőstette helyett én csak háromnak a teljesítését kívánom tőled, meg vagyok győződve, hogy ezekkel nem fogsz hivalkodni. Mert jegyezd meg magadnak: *a hengegő mindig gyáva!* Bátor ember nem emlegeti vitézi tetteit. Tehát vállalkozol ama feladatok teljesítésére, melyeket számodra kiszemeltem?

— Vállalkozom! mondá Pista.

— Az első dolog ez: Mialatt pajtásaid nálad lesznek, el jön az öreg dadád, hogy

téged katonaruhában láthasson. Pajtásaid előtt röstelled majd, ha megcirógat; de te küzdjed le ezt az érzést, öleld s csókold meg a jó asszonyt, mint tetted azelőtt. A második feladat ez: Hugocskád a kis pólyásbaba, sirni fog; te barátaid csufolódásai dacára karjaidba veszed s addig himbárod, míg elalszik. Harmadik feladat: El fogod kísérni vendégeidet s ha velem találkozol, előttem letérdelsz. Ekkor megszabadítlak a nyul-sziv-rendjeltől s másikat tüzők a melledre.

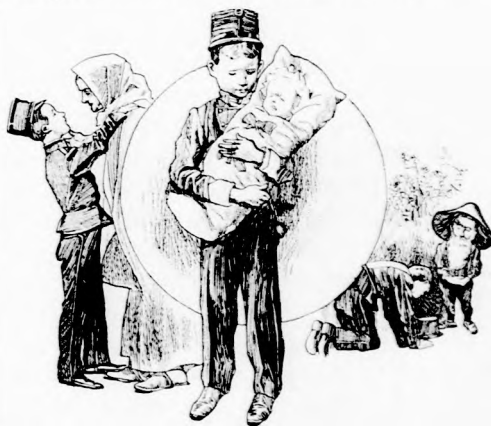
— Ennyi az egész? kérdé Pista megkönnyebbülve, de egyszersmind lehangolva.

— Igen is, ennyi az egész s megvagyok győződve, hogy ezen tetteiddel majd nem fogsz hengegni!

Ahogy mondta a manóka, ugy is történt. Mikor jött az ősz dada, az ifju elpirult; de legyőzte magát s megcsókolta a jó öregét. Midőn a baba sirt, már hangos »teremtettével« akart ráijeszteni: azonban meggondolta a dolgot, karjára vette s elesítette, míg pajtásai derekasan csufolták. S hogy a manókaival találkozott, Pista letérdelt előtte s földig hajtá szőzke fejét.

— Helyesen van fiam! mondá a törpe. Ezennel eltávolítom melledről a nyul-sziv-rendjelt s az önlegyőzés lovag-rendjével ékesítlek föl. Nem hordod tovább a gyávaság színét sem, hanem igenis azt a nemes pirt, mely kíséri a derekas elhatározást!

Pista ezzel a három próbával sikeresen küzdött meg; az üres hengegéssel felhagyott s kiváló katona is lett belőle.

AZ ARANY-HALACSKA.

Irta Farkas Gyuláné.

— JAJ, jaj, jaj! Juj, juj, juj! Segítsetek, mentsetek meg!

Ferke volt, akinek jajveszékeltése a pítvaron átharsogott. De olyan erővel ám, hogy még a malacok is rémildözve hagyták abba a rőfögést, a tyukok is a kodácsolást, de még a kakasnak is a torkán száradt a gyönyörűen megkezdett kukorikúú-ja s csak addig vágta ki, hogy: »kuk . . . . .« s ott aztán elakadt.

Pedig nem is valami nagy baj érte Ferkót.

Mind-össze az történt, hogy az édesanyja valahogy véletlenül nyitva felejtette az élés-kamra ajtaját, Ferkó pedig hirtelen beosont s amint ott a sötétben a birsalmasajt tájéka felé kezdett tapogatódzni, hát egy nagy pókhálóba talált belekapni. A pókháló a kezéhez tapadt, a nagy kövér pók pedig a nyolc hosszú lábával végig csiklandozta a Ferkó karját s egyenest a nyakára szaladt.

— Jaj nekem, jaj, jaj, jaj! kiabált folyton Ferkó, míg az anyja rémülten oda sietett hozzá. Persze rögtön látta, hogy nem nagy a baj; leszedte Ferkórul a pókot, a főző-kanállal jót vágott a fickó nadrágjára s aztán lóditott egyet ő kelmén.

— No most fuss a tóhoz s mosd le a kezdről ezt a pókhálót!

Futott is Ferkó, hogy a földet sem érte a lába, csak hogy mentül messzebbre kerüljön a főző-kanáltól.

Oda ért a tóhoz, megmosta a kezét, ráadásul még az orcáját is, aztán oda ült a partra, elmerengve azon a szép gondolon, hogy milyen jó is lett volna az a birsalmasajt! A békák vigan kuruttyolták a nótájukat s Ferkó csak nézegette szomoruan mint ugrálnak a békák s mászkálnak a rákok a tó sekély vizében.

Egyszerre csak úgy tetszett Ferkónak, mint ha a vizen egy aranyos napsugár uszna. Majd itt tűnt föl, majd ott, aztán megint el-eltűnezett a vízben. De most egészen közel Ferkóhoz csillant meg és

ekkor ismert csak rá Ferkó, hogy az nem is napsugár, hanem gyönyörű halacska volt. De még milyen halacska! Mint ha minden pikkelye fénylő szinaranyból lett volna. És oly lengén, oly könnyedén uszkált a vizen. Fénye besugározta a hullámokat.

Ferkó meglepetten kiáltott fel:

— Te gyönyörűséges arany halacska, hogy kerülsz te ide ebbe a posványos vízbe, ezek közé az undok állatok közé?

És mint ha halk zokogás hallatszanék fel a hullámok közül, a halacska eképen szólalt meg:

— Már majd egy éve mult, jó fiu, hogy ide kerültem. Rettenetes az én életem itt a csuf állatok közt. Irtózom tőlük. Minden percben attól tartok, hogy fölfalnak! Pedig valaha jobb volt a sorsom. Mert nem az vagyok ám én, aminek te látsz! Szép kis lány voltam, mielőtt ide kerültem. Édes anyámmal, édes apámmal a tenger partján laktunk. Apám halászember volt és sok-sok szép nagy halat fogott ki a tengerből. Egyszer aztán egy remek szép hal került a hálójába s apám boldogan hívott bennünket oda, nézzük meg, milyen bőven kedvezett ma a szerencséje! De boldogsága csak egy percig tartott, mert képzeld csak: az a remek hal a *Halkirály fia* volt. Amint ez meglátta, hogy a fiát milyen baj érte, egy szörnyű nagy hullám hátán gyorsan ott termett s iszonytató haragjában uszonyaival úgy megkorbácsolta a tengert, hogy a hullámok egymásra tornyosultak és prüszkölve-sisteregve csaptak le a partra, magukkal söpörve engem is. Egy pillanatig még hallottam apám anyám rémült sikoltását s aztán elaléltam. Arra ébredtem föl, hogy a hullámok oda kergettek a Halkirály elé, aki bösz haragjában ezekkel a szörnyű szavakkal átkozott meg engem:

— Bűnhődj apád vétkeért! Gyöngé kis hallá változtalak. Járd a vizeket időtlen időig, addig: míg emberia póktól szőtt hálával ki nem fog halászni téged. Csak akkor kapod vissza emberi formádat!

Igy kerültem a tengerből egy folyóba, a folyóba pedig ide. Utamban sokszor kiálttam

embereket. Szóltam is hozzájuk, de hangomat tulharsogta a hullámok csapkodása. Csak te értetted meg szavaimat. Oh jó fiu, ments meg, szabadíts ki innen!

Ferkó meghatottan hallgatta a halacska szomorú történetét s így szólt:

— Igérem, hogy nem nyugszom mindaddig, míg meg nem szabadítottalak! Várj türelmesen, míg vissza térek. Isten veled!

És azzal Ferkó mély gondolatokba merülve, utnak indult.

Hogy is mondta a Halkirály? Pókhálóval fogja ki a vízből? Hm, hm, nehéz dolog ám az! Ferkó megállt, megvakarta a füle tövét. Hm, hm, nehéz dolog és kellemetlen! Hiszen olyan gyöngé az a pókháló, hogy lehessen azzal a halat kihálászni! Elázik a vízben, szétfoszlik még az érintéstől is. Hogy ne szakadna hát el a halacska sulya alatt? Bizony furfangosan átkozott meg téged az a gonosz Halkirály, te szegény kis arany-halacskám! S aztán hozzá se mernék nyulni ahhoz az undok pókhálóhoz. Juj, juj! Még most is borsódzik tőle a hátam! De mindegy! kiáltott föl Ferkó s nagyot dobbantott a lábával. Félre a gyávasággal. Megmentem a halacskát, ha török-szakad. De hogyan találjak elég erős pókhálót?

És alig hogy körül nézett, egy kis pókot pillant meg valami kiszáradt fa ágai között.

Eleinte borzongott egy kicsit tőle, de csakhamar össze szedte mind a bátorságát és így szólt:

— Pók barátom, jó erős hálóra volna szükségem. Szőnél-e egyet nékem?

— Én még csak amolyan fia-pókocska vagyok, szólt a pók. Az én munkám nem sokat ér, menj tovább, majd találsz mást, aki öregebb is, ügyesebb is nálamnál.

Ferkó tovább ment és csakugyan talált egy más pókot. Ennek már bátrabban szólt:

— Pók koma, mi az ára egy jó erős hálónak? Megfizetek érte jó szívvel!

A pók nagy lomhán megmozdult és így szólt:

— Elkéstél barátom. Sokat dolgoztam én már életemben; pihenni akarok. Menj a

szomszédomhoz, talán az majd kedvedben jár.

És Ferkó megy tovább. Néz erősen jobbra, néz erősen balra, hol láthatná meg az igazi pókot. És amint az ágak közé tekintget, valami vékony szálauskát érez az orrán. Máskor bizony ijedtében nagyot sikított volna, ma azonban óvatosan kiszabadította az orrát és követte a szálat, amely beljebb vezette a bozótba. Itt folyt ám a nagy munka! Pók-anyó fürgén futott előre-hátra, eregette a csillogó selyemszálakat, öröm volt nézni szorgos munkáját.

Ferkónak megdobbant a szíve örömeiben.

— Pók-anyó, fizesse meg az Uristen a jószágodat, szőjj nekem jó erős hálót!

— Nem addig van az urfi! mond a pók. Más fizetséget kérek én! Legyet, sok-sok legyet, nagyot, kövéret hozz nekem aztán beszélhetünk egymással. Sok kell ám a pókocskáimnak míg nagyra nőnek. S olyan rosszak az idők! Sok a pók, kevés a légy! Majd hogy éhen nem halunk!

— Áll az alku, pók-anyó. Hozom a legyet, te pedig sződd a hálót.

És csakugyan mindketten hozzá láttak az elvállalt munkához.

Ferkó marék-számra hozta a kövérről-kövérebb legyeket. A pók pedig vigan dolgozott. Ilyen jó élete régen volt, hogy más fogdossa helyette a peccenyét s ő meg a fiait csak úgy válogathatnak a jónál-jobb falatokban. Hejh, csak örökké tartana ez a jó élet! De mi lesz, ha elkészül a háló? Vége lesz a bőségnak, a jólétnek, mert az a lurkó bizony nem fog aztán több legyet hozni egyet se. Huzta-halasztotta is a dolgot a ravasz pók-anyó; s hogy Ferkó észre ne vegye a csalafintaságát, egymás hátára-tetejére szőtte-fonta a hálókat. Így ment ez mind-addig míg éppen már hétrétű volt a háló. Most azután már a pók-anyó is elérkezettnek látta az időt, hogy a munkát befejezze, annál is inkább, mert a gyomrát is elrontotta már a sok kövér légypeccenyétől.

Így hát Ferkó hálálkodva nagy óvatosan leszedegette az ágakról a jó erős hétrétű hálót és szép illedelmesen elköszönt

megigérve, hogy ha máskor megint szük-sége lesz hálóra, megint csak a derék pók-anyónál fogja azt megrendelni. És sietett a tó partjához.

Oly türelmetlen volt, hogy pörölt a lábai-val, amiért nem viszik gyorsabban, pedig már ugy futott, hogy a madár is alig érte utól.

És lihegve, lelkendezve ért oda a tóhoz.

Késő éjjelre vált az idő. Sötét volt az egész táj. A hold is csak nagy ritkán kandikált ki a felhők mögül. Csak egy kis fénylő sáv látszott a tó tükrén. Csillogott, mint a szín-arany. A halacska virrasztott, leste-várta, remélve-aggódva kicsiny lovagját.

És Ferkó fogja a hálót s beleveti a tóba. A viz halk csobogása hallszik csak: a halacska benn evickél a hálóban. Ferkó ránt egyet a hálón és kihuzza a partra. És im, a háló szétfoszlik mint a kőd a napsugártól és egy bájos, ragyogó szemű lányka áll Ferkó előtt. Csak egy perczig néznek egymásra ijedten, meglepetten. S aztán egymás nyakába borulnak mint régi jó pajtások és a nagy öröm mián sirva fakadnak.

És addig voltak boldogok, amig csak éltek, és addig éltek, amig meg nem hal-tak. Réges-rég volt, amikor éltek, réges-rég volt, amikor meghaltak... Azóta már sok-sok pókháló borítja a sirjukat...

GONDOLATOK.

A félelem okossága az oroszlánban is megvan.

De a gyávaság butasága csak a nyúlban és birkában.

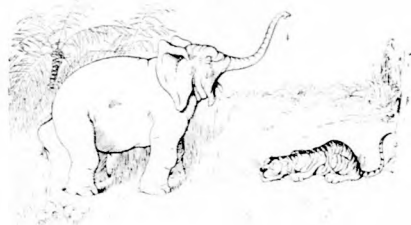
Munkával a testnek, hittel a léleknek adsz kenyeret.

A szegénység munka mellett tisztesség, munka nélkül pedig szegény.

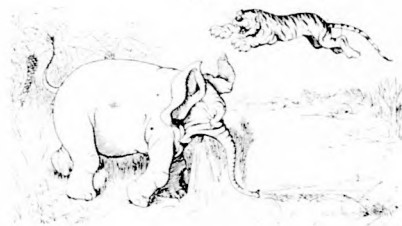
Erős akarattal mindent elérhetsz, csak-hogy akarni is akarni köll.

A NÁTHÁS ELEFÁNT ÉS A PÓRUL JÁRT TIGRIS.

1.

2.

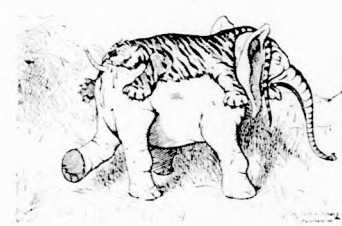
3.

4.

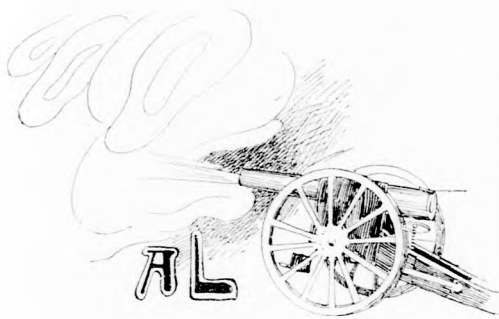
5.

FEJTŐRŐ.

Kép-rejtvény.

Rejtett cím.

- 1, 2, 3, 4, 7, 8. = Asztalosnál sok van ebből.
 6, 9, 3, 5. = Az igazság embere.
 6, 14, 10. = Sok gyermek szeret rajt' ülni.
 12, 2, 10. = A kevésnek ellentéte.
 16, 17, 16. = Ezt hallatjuk, ha bajunk van.
 6, 2, 10, 2, 3. = Növény.
 12, 11, 10. = A dombosnak ellentéte.
 13, 5. = Sok gyerek szeret rajt' ülni.
 13, 5, 4. = Az alma a fán
 15, 7, 13. = Férfi név.
 1-17. = E percben is kézben tartod.

Pótló rejtvény.

- *érc.*
 — *szít.*
 — *él.*
 — *cél.*
 — *ad.*
 — *cet.*
 — *ok.*
 — *eke.*
- Pótoljátok ki e szavakat egy-egy betűvel, úgy, hogy azok értelme egy nagy város nevét adja.

Rejtett nevek.

1. E telek eladó.¹
 2. Mancsi ír, én olvasok.
 3. Fánika ügyelj a rendre.

¹ Itt kettő a rejtett név.

Rejtett szám.

5	2	2	1
7	6	6	1
1	6	6	4
4	4	4	5

Ezek a számok akként helyezendők el, hogy alulról fölfelé s jobbról balra számlálva 16-ot adjanak.

Rejtett szavak.

1. Szín vagyok. Ha két betűt elém teszel a szemed előtt vagyok épp, mint e pillanatban is.

2. Ugy érek valamit, ha tele vagyok. Ha fejemet veszed, fájdalmas rész leszek. Ha még egy betűmet veszed, hűségemmel szolgállok neked.

A megfejtők között a kihuzott nevek sor-rendjében: **3 korona-, 5 korona- s 8 korona-áru** könyvet sorsolunk ki jutalomdíjjal.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXV. kot. 9-dik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

Kép-rejtvény: Káin Éva gyermeke.

Betű-rejtvény: A pék süt.

Fogas kérdés: n, u.

E	B	E	D
B	É	G	A
É	G	E	R
D	A	R	U

Betű-rejtvény:

Rejtett nevek: Andor, Péter, Éva, Géza, Béla.

K	I	L	Ó
I	R	Ó	
L	Ó		
Ó			

Háromszög-rejtvény:

Villám-rejtvény: Aki mással jót tesz, magának keres.

* Megfejtők: ¹ Kilényi Jolánka, Rosenfeld Vilma, Gál Jenő, Barna és Józsika, Thyll Lacika,

¹ Aki valamennyit hibátlanul fejtette meg, annak nevet állt betűvel nyomattam.

Wellisch Margit, *Fekete Berta és Sándor, Chmura Etel és László, Bonyorszky Pistike és Beluska, Geszner Olgica, Jurenak Gizi, Kramolin Viktor, Kubinyi Irénke és Miklós, Erdődy Leona és László, Mérey Dalma, Papp Pundi?, Tischler Mici és Lajos, Szemző Istvan, Wagner Elza és Jenő, Czukrász Zoltán és Gyuszika, Szabó Gyula, Kertész Ilonka, Paulik Irike, Frankl Irén, Tusák Ervin, Plenczner Ada, Fürst Sárika, Jurenka Irén, Hanvai Ilonka, Feld Sárika és Andor, Szénágy Marianne, Erzsé és Pista, Sturm Irén, Borhy Margit, Schwalb Bandi, Weinberger Ilona, Frater Irán, Kramer Irénke, Országh Sándor és Géza, Wittmann Erzsé, Bibl Láska, Holényi Terike, Fülep Erzsé és Olga, Zsakó Zoltán, Hofer Sándor, Rakovszky Menyhért, Csics Rózsika és Anika, Nemes István, Milutinovits Corinna és Janka, Makarevitz Ilonka, Herzfeld testvérek, Engel Sándor, Bezerédy Totó, Strasser Pál, Fleischl Margit, Györfly Ilonka, Rothmüller Miklós, Könyöki Matild és Józsi, Ligeti testvérek, Gergely Gizike, Ella és Sándor, Szabó Imruska, Fekete Oszkár, Sávári Bandi, Fellner Sarolta, Sárosi Ferike, Katona Berta, Endrényi József.*

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént: 3 korona áru könyvet nyert *Chmura Etel és László, Budapest*; — 5 korona áru könyvet *Szabó Gyula, Budapest*; és 8 korona áru könyvet *Könyöki Matild és Józsi, Fiume*, kiknek az illető könyveket a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LXV. köt. 8-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték még: Rosenfeld Vilma, Igmándi Tercsi, Kata és Elek, Hanvai Ilonka, Weinberger Ilona, Makarevitz Ilonka, Neményi Károly.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Weinberger Ilona. Szépen lepréselve érkezett meg hozzám küldeményed, az igazán négylevelű löhere. Kár volt azonban meg nem tartanod, mert azé a szerencse, aki találja, — mint ahogy a néphit tartja. Nehogy azonban azt hidd, hogy te most a szerencsédől váltál meg, tudd meg kis lányom, hogy a 4 levelű löhere szerencse-meséjéből csak annyi az igazság, hogy a löherének jellegzetes tulajdonsága éppen a három levele. Mármost, ha valaki hosszas keresgélés után végre talál egy négylevelű löherét bizony, szerencsés, mert ha nem talált volna, hát keresgelhetett volna Isten tudja meddig. — Országh Sándor és Géza. Ha jók a rejtvényeitek, közlöm őket. Rosszcsont Ferke nemsokára kirukkol az ő csinytevésével, csak türelem. Többi kérdésekre a kiadóhivatal felel. — Feld Sárika és Andor. Küldjétek be újra és ha lehet közlöm őket. — Endrényi József. Főntebb megtalálod a feleletet. — Frankl Irén. Vége hát a szép szünidőnek! Remélem jó erőt, egészséget gyűjtöttél, hogy hasznodra fordítsd a következő iskola évben. — Liebstein Erzsike és Klára. Beküldött rejtvényed besoroztam. — Kertész Ilonka. Mentül gyakrabban irsz, és meg is fejtéd a rejtvényeket, annál többször jelenik meg a neved is a Kis Lap-ban. Nincsen itten szó dísekvésről, hanem megérdemelt

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapestben.

kitüntetéséről. — Czukrász Zoltán és Gyuszika. A kis Gervay Lilike halála fölött érzett szívből fakadó részvéttel bizonyára jól esik a szépséges leánykáját sirató anyának. Hosszu ideig beteg volt szegényke: nyugodjék békevel. — b. Potya Fánika. Beküldött rejtvényeid közül egy-kettőt besoroztam. Az írásod korodhoz képest elég szép. — Jurenak Gizi. Ez a kedvezmény már megszűnt. A kiadóhivatal közölni fogja kellő időben, hogy mitféle kedvezményben fogtok részesedni. — Geszner Olgica. Küldd be ahogy jól esik. Természetesen vagy levélben, vagy levelező lapon. Tán csak nem akarod zsákban beküldeni! — Nyakas Bertuska. Cica-betegségek ellen jobb orvosságot nem ajánlhatok a pompás habzó tejnél. Ha attól sem gyógyul meg a te szegény kis cicád, akkor nyilván egér-pecsenyére fáj a foga. A versecskédet kicsi lányom nem használhatom és nem a barát-nőidét sem, mert azok egyike sem jó. Ha jobbakat fogtok beküldeni, azoknak sorát ejtem. — Több levélről a jövő számban.

A KIADÓ-HIVATAL PÓSTÁJA.

Országh Sándor és Géza. Küldj a kiadóhivatalba 1:50 fillért, mely összegért megkapod a »Kis Lap« diszes bekötési tábláját. Esetleg elhozhatod a mult félév összes számait te magad és mindjárt bekötetheted. Ez utóbbi 2 kor. 10 fillérbe kerül.

JÓ SZIV.

Hunyady J. grófné 10 K. az »Orsz. Gyermekvédő Egyesület« javára.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozón!

F. b.

Melegen ajánljuk a szülők figyelmébe

Dr. Farkas Gyuláné

nyilv. jogu

elemi fiu- és leányiskoláját

Budapest. V. ker., Nagykörön-utca 7. sz.

Az intézet tulajdonosnője dr. Farkas Gyuláné jeles ifjusági írónő is, kinek számos elbeszélésében gyönyörködhetek már a »Kis Lap« olvasói. — A tanév kezdete szeptember hó 15. — Tanórák 9 órától kezdve. — Gondos egészségügyi felügyelet. Bővebb felvilágosítást a prospektus nyújt. Beiratások naponként 12—1 és 4—5 óráig.

Társ-szerkesztő ROBOZ ANDOR.